

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 102.

Vydána dne 24. prosince 1948.

Cena Kčs 2.60.

O B S A H:

(283. a 284.) 283. Zákon o všeobecné dani. — 284. Nařízení, jímž se stanoví počátek účinnosti zákona o všeobecné dani.

283.**Zákon**

ze dne 21. prosince 1948
o všeobecné dani.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

P ř e d m ě t d a n ě.

Předmětem všeobecné daně jsou zboží a výkony, uvedené ve zvláště vydaném sazebníku (dále jen „sazebník“).

§ 2.

P o d m ě t d a n ě.

Daň vybere a odvede:

1. ze zboží vyrobeného v tuzemsku
  - a) velkoobchodní podnik nebo jiná osoba (než výrobce) uvedená v sazebníku; platí pro ně obdobně ustanovení o výrobcích,
  - b) podnik určený nebo zřízený pro provozování zahraničního obchodu, nabyli-li zboží bez daně,
  - c) výrobce, jen po dobu než bude jinak stanoveno v sazebníku;
2. ze zboží dovezeného z ciziny
  - a) podnik určený nebo zřízený pro provozování zahraničního obchodu,
  - b) jiný dovozce (poplatník celní pohledávky);
3. z výkonu ten, kdo jej provedl.

§ 3.

V ý r o b c e, v ý r o b a, v ý k o n y.

(1) Za výrobce se považuje ten, kdo výdělečně zboží vyrábí nebo si je dává vyrábět ve mzdě, po domácku nebo pod.

(2) Pro účely tohoto zákona se dělí výrobci na

- a) podniky veřejné, kterými jsou výrobní podniky v rukou státu, a to buď spravované přímo (podniky státní) nebo nepřímo (podniky národní), anebo výrobní podniky v rukou svazků lidové správy, zřízené a spravované podle předpisů o komunálních podnicích (podniky komunální),
- b) podniky pověřené, kterými jsou výrobní podniky, jimž ministerstvo financí nebo jím zmocněný finanční úřad dovolil nebo uložil, aby se řídily ustanoveními platnými pro podniky veřejné,
- c) zemědělce,
- d) drobné podniky, kterými jsou ostatní podniky výrobní.

(3) Výrobou se rozumí prvovýroba a jakákoliv činnost, kterou se zhotovuje zboží podléhající dani, také jeho zpracování, oprávnění, zušlechťování, obnovování, opravování nebo jakékoliv jeho upravování a sestavování.

(4) Za výrobu se nepovažuje pouhé přízpůsobování zboží potřebám kupujícího, děje-li se při provozu činnosti obchodní.

(5) Za výkony se považují výdělečné činnosti uvedené v sazebníku.

§ 4.

Daňová závaznost.

Zahájením výroby, dovozem zboží z ciziny nebo započítáním výkonu vstupuje podmět daně (dále jen „poplatník“) v daňovou závaznost a jest povinen podrobiti se kontrolním opatřením podle ustanovení tohoto zákona k zabezpečení daně.

§ 5.

Vznik daňové povinnosti.

(1) Daňová povinnost vzniká:

1. u zboží vyrobeného v tuzemsku
  - a) vyskladněním, t. j. okamžikem, kdy zboží opouští výrobní, aby přešlo do oběhu nebo přímo na spotřebitele,
  - b) použitím zboží v podniku výrobcově, aniž bylo vyskladněno,
    - aa) při provádění výkonů,
    - bb) jako pomocné látky při výrobě,
    - cc) jako suroviny nebo polotovaru při výrobě, jde-li o zboží vlastní výroby uvedené v § 6, odst. 1, č. 1, druhé větě,
    - dd) jako obalu,
    - ee) jako provozního nebo jiného podnikového zařízení,
  - c) vzetím zboží z podniku pro vlastní spotřebu nebo pro spotřebu zaměstnanců poplatníkových;
2. u zboží dovezeného z ciziny celním projednáním do volného oběhu nebo okamžikem, kdy zboží přechází do volného oběhu, aniž bylo celně projednáno.

(2) U výkonu vzniká daňová povinnost jeho provedením.

(3) Pro podnik určený nebo zřízený pro provozování zahraničního obchodu platí o vzniku daňové povinnosti obdobně ustanovení odstavce 1, č. 1 a odstavce 2.

(4) Sazebník může určit jiné skutečnosti zakládající vznik daňové povinnosti.

§ 6.

Daňově vázaný oběh zboží.

(1) Do daňově vázaného oběhu se zboží vyskladňuje nebo dováží bez placení daně v těchto případech:

1. vyskladňuje-li je veřejný nebo pověřený výrobní podnik do jiné své výroby nebo pro jiný veřejný nebo pověřený výrobní podnik k další výrobě. Toto ustanovení se však nevztahuje na zvířata pro jiné než jatečné účely, maso, cukr, obaly, uhlí, jiná paliva, minerální oleje, elektrický proud, plyn, vodu, tepelnou energii, jakož i na jiné zboží vyňaté sazebníkem z této výhody;
2. dováží-li se z ciziny přímo pro veřejné nebo pověřené výrobní podniky k další výrobě;
3. dováží-li se z ciziny přímo pro podniky určené nebo zřízené pro provozování zahraničního obchodu;
4. dováží-li se nebo vyváží-li se v záznamném styku celním podle §§ 62 až 65 celního zákona nebo v případech podle § 87 celního zákona;
5. vyskladňuje-li se přímo do ciziny nebo pro podniky určené nebo zřízené pro provozování zahraničního obchodu.

(2) Zboží dovezené z ciziny podle odstavce 1, č. 2 nebo 3 bez daně se dále pro účely tohoto zákona považuje za zboží vyrobené v tuzemsku.

§ 7.

Sazby a přesunutí daně.

(1) Sazby daně se stanoví sazebníkem.

(2) Daň není součástí ceny zboží, poplatník je proto povinen účtovat ji odběrateli odděleně.

§ 8.

Základ daně.

(1) Daň se vypočte podle měřítka uvedeného v sazebníku. Měřítkem může být zejména cena, úplata, množství (váha, míra, kusy, pár a pod.), počet osob činných v podniku nebo výměra pozemku s přihlédnutím k výrobní oblasti a ke katastrálnímu výtěžku.

(2) U ceny a úplaty není všeobecná daň součástí daňového základu.

§ 9.

Cena.

(1) Cenou u zboží vyrobeného v tuzemsku je cena, kterou výrobce účtuje nebo by účtoval

prvnímu odbytovému stupni. Do ceny se nezapočítávají náklady za přepravní obaly v obchodě obvyklé a výdaje za přepravu, vzešlé poplatníkovi od vzniku jeho daňové povinnosti, pokud je odděleně účtuje. Místo ceny uvedené v první větě je v případech stanovených sazebníkem základem daně cena spotřebitelská nebo jiná cena.

(2) Bylo-li zboží podléhající dani podle ceny vzato pro některý z účelů uvedených v § 5, odst. 1, č. 1, písm. b) a c), jest základem daně obecná cena.

(3) Není-li pro účely daně cena udána nebo prokázána, nebo je-li sice udávána nebo prokazována, avšak finanční úřad (§ 18 — dále jen „úřad“) nebo kontrolní orgán (§ 20, odst. 2) ji má za nízkou, jest vzítí za základ daně cenu obecnou.

(4) Obecnou cenou zboží vyrobeného v tuzemsku se rozumí cena, kterou platí v mezích cenových předpisů první odbytový stupeň za zboží téhož druhu a provedení v době a v místě vzniku daňové povinnosti; do této ceny se nezapočítávají všeobecná daň a výdaje za přepravní obaly v obchodě obvyklé.

(5) U zboží dovezeného z ciziny je základem daně vybírané při celním projednání účtovaná cena, k níž se připočítávají výdaje za přepravu k hranicím a clo a dávky, vybírané zároveň se clem z dováženého zboží.

(6) Není-li cena dovezeného zboží při celním projednání prokázána, jest základem daně hodnota, která se nejvíc blíží obecné ceně dovezeného zboží v místě výroby, k níž se připočítávají výdaje za přepravu k hranicím a clo a dávky, vybírané zároveň se clem z dováženého zboží.

(7) Je-li cena udána v cizí měně, přepočítává se na československou měnu poměrem, který stanoví ministerstvo financí vyhláškou v úředním listě.

§ 10.

V á h a.

Vahou se rozumí čistá váha zboží, nestanoví-li sazebník jinak.

§ 11.

Osoby činné v podniku.

(1) Za osoby činné v podniku se považují poplatník, jeho zaměstnanci, učňové a pří-

slučníci poplatníkovy rodiny pracující v podniku s výjimkou manželky (manžela) nebo družky (druha) a nezletilých dětí, vnuků, pastorků a schovanců.

(2) Pro výpočet daně jest rozhodný nejvyšší počet osob činných v podniku v období, za které se daň odvádí.

(3) V živnostech výrobních spojených s živnostmi obchodními se považují za osoby činné v podniku všichni zaměstnanci a učňové.

§ 12.

S p l a t n o s t d a n ě.

(1) Daň je splatná sedmého dne kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po měsíci, v němž vznikla daňová povinnost. Daň stanovená paušální částkou je splatná téhož dne jednou dvanáctinou roční částky, nestanoví-li sazebník jinak.

(2) Případne-li den splatnosti na neděli, státem uznaný svátek nebo památný den, je daň splatná nejbližě následujícího všedního dne.

(3) O splatnosti a způsobu placení daně vybírané při celním projednání platí ustanovení o cle.

§ 13.

P l a c e n í d a n ě.

Daň se platí za každý samostatný závod odděleně. Ministerstvo financí nebo úřad jím zmocněný může poplatníku povolit nebo uložit, aby platil daň hromadně ze všech nebo z některých závodů.

§ 14.

H l á š e n í o d a n i. S t a n o v e n í d a n ě.

(1) Poplatník je povinen předložit příslušnému úřadu do sedmého dne každého měsíce za předcházející měsíc hlášení o dani podle vzoru, který vydá ministerstvo financí.

(2) Úřad přezkouší hlášení. Stanoví daň a jeví-li se proti hlášení odchylky, vyrozumí o stanovené dani poplatníka; tím není vyloučeno případné trestní stíhání. Úřad může žádat poplatníka o vysvětlení, opravu nebo doplnění hlášení.

(3) Zjistí-li poplatník dodatečně, že hlášení o dani, které předložil úřadu, je nesprávné

nebo neúplné, je povinen neprodleně to oznámit úřadu a zároveň uvést, v čem spočívá nesprávnost nebo neúplnost. Poplatníka nelze trestně stíhat, učiní-li toto oznámení před zavedením trestního řízení nebo před zahájením kontroly.

(4) Odběratel oznámí též neprodleně příslušnému úřadu, že použije zboží, kterého nabyl v daňově vázaném oběhu (§ 6) nebo se sazbou vázanou na podmínku, způsobem, který neodpovídá stanoveným podmínkám.

§ 15.

Oznamovací povinnost.

(1) Poplatník písemně oznámí příslušnému úřadu zahájení výroby nebo započetí výkonů, a to do 14 dnů od zahájení výroby (započetí výkonů). Rovněž oznámí do 14 dnů změny, ukončení, zastavení nebo přesídlení. Má-li podnik více poboček, závodů, provozoven nebo jiných technických jednotek, učiní oznámení o každé z nich zvlášť příslušnému úřadu. Oznamovací povinnost se nevztahuje na dovozce, pokud jde o zboží, z něhož daň byla vybrána při celním řízení.

(2) Oznámení podle odstavce 1 učiní i ti, kdo v den počátku účinnosti tohoto zákona vyrábějí zboží nebo provádějí výkony podrobené dani, a to do 14 dnů od tohoto dne.

§ 16.

Daňové záznamy a doklady.

(1) Veřejné a pověřené výrobní podniky, jakož i podniky určené nebo zřízené pro provozování zahraničního obchodu, jsou povinny zapisovat příjem a výdej zboží do svých účetních knih a záznamů a vydat každému odběrateli tohoto zboží při vyskladnění průvodní či dodací list, účet nebo stvrzenku. Z těchto zápisů a dokladů musí být patrné zejména údaje o množství, druhu (s uvedením položky sazebníku) a ceně zboží a o tom, zda zboží bylo nabyto (při příjmu) a vyskladněno (při výdeji) s daní nebo bez daně; z účetních knih musí být též patrné měsíční úhrny množství vyskladněného zboží, cen a daně.

(2) Odběratel, který odebírá zboží přímo od podniku uvedeného v odstavci 1, je povinen žádat od něho, aby mu vydal doklad o odběru (odstavec 1); neobdrží-li jej, ohlásí to neprodleně svému příslušnému úřadu.

(3) Poplatníci provádějící dani podléhající výkony, s výjimkou těch, kteří platí daň paušálem, jsou povinni zapisovat provedené výkony a úplaty za ně do účetních, provozních nebo jiných záznamů a vydávat doklad o provedeném výkonu; ze zápisů a dokladů musí být patrný druh výkonu a úplata za něj; ustanovení odstavce 2 platí obdobně.

§ 17.

Vrácení daně.

(1) Vezme-li poplatník do 90 dnů od vyskladnění zboží od odběratele zpět pro vady nebo proto, že obchod byl dodatečně zrušen, má nárok na vrácení daně. Toto ustanovení se nevztahuje na poplatníka, který platí daň paušálem.

(2) Podnik určený nebo zřízený pro provozování zahraničního obchodu má nárok na vrácení daně, vyveze-li nebo dá-li vyvézt do ciziny zboží, kterého nabyl v tuzemsku s daní.

(3) Daň se vrátí tím způsobem, že si ji poplatník odečte od daně, kterou je povinen platit. Poplatník to vyznačí v hlášení o dani za měsíc, v němž vznikl nárok na vrácení, a ve svých účetních knihách a záznamech; jinak nárok zaniká. Přestane-li být poplatníkem, vrátí se daň v hotovosti, nedluhuje-li jiné daně a dávky.

§ 18.

Příslušnost.

(1) Správu všeobecné daně vykonávají:

1. v první stolici okresní národní výbor (finanční úřad I. stolice),
2. v druhé stolici krajský národní výbor (finanční úřad II. stolice).

(2) Až do dne přenesení výkonu finanční správy na národní výbory, vykonávají působnost okresních národních výborů ve věcech této daně berní správy.

(3) Místní příslušnost se řídí místem, v němž je samostatný závod. O místní příslušnosti pro daň vybíranou při celním projednání platí ustanovení o cle.

(4) Ministerstvo financí nebo úřady jím zmocněné mohou upravit místní příslušnost v jednotlivých případech jinak.

§ 19.

Opravné prostředky.

(1) Proti stanovení daně lze se odvolat do 30 dnů ode dne, kdy daň byla poplatníku sdělena. Odvolání se podává písemně u finančního úřadu I. stolice.

(2) Případně-li poslední den odvolací lhůty na neděli, státem uznaný svátek nebo památný den, končí lhůta teprve příštím všedním dnem. Lhůta je zachována, bylo-li odvolání v odvolací lhůtě odevzdáno na potvrzení u poštovního úřadu k dopravě.

(3) Odvolání nemá odkladného účinku.

(4) O odvolání rozhodne finanční úřad I. stolice, vyhoví-li mu plně; jinak o něm rozhoduje finanční úřad II. stolice s konečnou platností. Odvolací úřad může daň zvýšit.

(5) Pro daň vybíranou při celním projednání platí o opravných prostředcích ustanovení o cle.

§ 20.

Kontrola daně.

(1) Poplatníci daně podléhají kontrole, kterou vykonávají finanční úřady a jejich orgány.

(2) Finanční orgány pověřené kontrolou jsou oprávněny:

a) vstupovat do veškerých místností, zařízení a prostorů, které slouží provozu jakéhokoliv druhu nebo neslouží sice provozu, avšak provedení kontroly vyžaduje vstup do nich,

b) provádět v těchto místnostech, zařízeních a prostorech prohlídku všech věcí, zkoumat veškeré účetní knihy, záznamy, doklady, dopisy, listiny, protokoly a jiné písemnosti týkající se provozu podniku a pořizovat si z nich opisy, výpisy a snímky. Hrozí-li nebezpečí ztráty nebo zavlčení těchto písemností, mohou je vzít do úschovy nebo jiným vhodným způsobem zabezpečit.

(3) Úkony podle odstavce 2 lze provádět v pracovních hodinách a bez předchozího vyrozumění; je-li nebezpečí v prodlení, lze je provádět i mimo pracovní hodiny.

(4) Finančním orgánům pověřeným kontrolou přísluší oprávnění podle odstavce 2 také v podnicích, které nejsou poplatníky daně, zejména v podnicích, které pro poplatníky daně vykonávají peněžní službu.

(5) Osoby a podniky podléhající kontrole jsou nejen oprávněny, nýbrž i povinny při ní spolupůsobit, poskytnout finančním orgánům vysvětlení a důkazní prostředky, předložit veškeré písemnosti týkající se provozu podniku, poskytnout vhodné a způsobilé pracovní místo a vůbec učinit vše, co je k usnadnění a urychlení kontroly nezbytně potřebné.

(6) Finanční orgány pověřené kontrolou mají právo provádět ji na zboží podléhajícím dani i za přepravy a za tím účelem zastavovat silniční vozidla a kontrolovat přepravované zboží a listiny.

(7) Kontrolní oprávnění závodních zastupitelstev zaměstnanců podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 104 Sb., o závodních a podnikových radách, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, zůstávají nedotčena.

§ 21.

Součinnost.

(1) Všechny úřady a orgány veřejné správy, veřejné ústavy, složky národního pojištění, orgány hospodářské samosprávy, závodní zastupitelstva zaměstnanců, ústřední (oblastní) orgány znárodněného průmyslu a orgány řízeného (plánovaného) hospodářství jsou povinny poskytovat v mezích své působnosti finančním úřadům a jejich orgánům účinnou pomoc při provádění tohoto zákona, zvláště při zjišťování daňové povinnosti a při provádění kontroly.

(2) Finanční úřady a jejich orgány jsou oprávněny žádat od osob zúčastněných na výrobě, odbytu nebo přepravě zboží podléhajícího dani, aby poskytly účinnou pomoc při kontrole a podaly vysvětlení potřebné ke zjištění daňové povinnosti.

(3) Každý je povinen vypovídat ve věcech daně jako svědek, znalec, osoba přezvědná nebo jako odhadce. Výpověď smějí však odepřít poplatníkovi příbuzní v přímé linii, jeho manžel nebo manželka se svými sourozenci a sourozenci poplatníkovi.

(4) Ustanovení odstavce 3 se nevztahují na exterritoriální osoby, na konsuly z povolání a osoby postavené jim na roveň, nejsou-li tyto osoby československými státními občany a neprovozují-li na území státu výdělečnou činnost.

§ 22.

Věcné ručení.

(1) Pro daň vázne zákonné zástavní právo na zboží jí podrobeném, dokud je v držení poplatníka nebo osoby, která je převzala, ač věděla nebo mohla z okolností vědět, že daň byla zkrácena nebo zatajena.

(2) Pro daň vázne na poplatníkově podniku a jeho hospodářském příslušenství (nemovitostech, zařízeních, zásobách, pohledávkách a pod.) zákonné zástavní právo; zákonné zástavní právo má na nemovitostech i bez knihovního zápisu přednost přede všemi v knihách zapsanými zástavními právy a jimi zajištěnými pohledávkami. Nedoplatek daně starší dvou let požívá však přednostního práva jen tenkrát, byl-li nejdéle do dvou let, počínajíc dnem následujícím po splatnosti příslušné danové částky, knihovně zajištěn.

(3) Ručení podle odstavců 1 a 2 se vztahuje též na příslušenství daně.

§ 23.

Osobní ručení.

(1) Za dlužnou daň ručí:

1. nabyvatel podniku nebo závodu, jehož nabytí bylo celku za úplatu nebo bez úplaty za daň, kterou byli povinni platit jeho předchůdci;
2. osobně ručící společníci za daň, kterou byla povinna platit společnost v době, kdy byli jejími společníky;
3. osoby odpovědné za správu podniku za daň, kterou jest povinen platit podnik v době, po kterou jsou odpovědny za jeho správu;
4. účastníci příležitostných sdružení za daň, kterou jest povinno platit toto sdružení v době, po kterou se zúčastnili příležitostného sdružení;
5. osoba pověřená vedením tuzemské provozovny poplatníka, který má bydliště nebo sídlo v cizině, za daň, kterou jest povinen tento poplatník platit v době, po kterou byla pověřena vedením jeho tuzemské provozovny;
6. národní správce za daň, kterou je povinen platit podnik v době, po kterou byl odpověden za národní správu podniku.

(2) Ručitelé podle odstavce 1, č. 3 se zbaví ručení, oznámí-li včas finančnímu úřadu danové nepořádky.

(3) Nepatří-li předměty sloužící provozu podniku poplatníkovi, nýbrž některému z jeho rodinných příslušníků (§ 21, odst. 3, druhá věta), nebo osobě, která sama nebo s rodinnými příslušníky dohromady je zúčastněna na podniku více než čtvrtinou, ručí vlastník předmětu těmito předměty za daň, kterou je povinen poplatník platit v době, po kterou slouží tyto předměty provozu podniku nebo po kterou trvala účast na podniku. Vloží-li tichý společník do podniku vklad v penězích, ručí obdobně do výše svého vkladu.

(4) O rozsahu ručení platí obdobně ustanovení § 22, odst. 3.

(5) O uplatnění osobního ručení platí příslušné předpisy o přímých daních.

§ 24.

Ručení při dovozu.

O ručení za daň vybíranou při celním jednání platí ustanovení o cle.

§ 25.

Zvýšení daně.

Nebyla-li splatná daň zaplacená včas (§ 12), zaplatí poplatník z částky včas nezaplacené 5% zvýšení; tím není vyloučeno trestní stíhání.

§ 26.

Vymáhání daně.

Nezaplacená daň a její příslušenství (5% zvýšení podle § 25 a náhrady nákladů upomínacího a exekučního řízení) se vymáhají podle předpisů o vymáhání přímých daní.

§ 27.

Promlčení.

(1) Právo stanovit daň se promlčuje v pěti letech počínajíc kalendářním rokem, který následuje po roce, v němž poplatník splnil povinnost podat hlášení o dani.

(2) Nebyla-li vinou poplatníka daň stanovena zcela nebo zčásti, počíná lhůta běžet teprve po uplynutí kalendářního roku, ve kterém úřad nabytí možnosti daň stanovit.

(3) Právo stanovit daň, o kterou bylo bez viny strany stanoveno méně, se promlčí ve třech letech od uplynutí kalendářního roku, ve kterém byla daň stanovena.

(4) Promlčení se přetruhuje úkony, které úřad provedl k stanovení daně a o kterých byl poplatník vyrozuměn. Nová promlčecí lhůta počíná běžet od uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl proveden poslední takový úkon.

(5) Uplynulo-li však od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla daňová povinnost, 10 let, nelze již daň stanovit.

(6) Právo vymáhat daň s příslušenstvím se promlčuje v pěti letech od uplynutí kalendářního roku, ve kterém se stala daň splatnou. Ustanovení odstavce 2 platí obdobně.

(7) Promlčení práva vymáhat daň se přetruhuje upomenutím, zavedením exekuce nebo uplatněním ručení. Nová promlčecí lhůta počíná běžet po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byla vydána poslední upomínka, učiněn poslední exekuční krok nebo v kterém bylo naposled uplatněno ručení.

(8) O promlčení práva stanovit a vymáhat daň vybíranou při celním projednání platí předpisy o opravě nebo dodatečném vyměření a o promlčení celní pohledávky.

Trestní ustanovení.

§ 28.

(1) Kdo daň jakýmkoli způsobem zkrátí, zatají nebo ohrozí nebo kdo se o to pokusí, dopouští se těžkého daňového přestupku a trestá se pokutou ve výši jednonásobku až desetinásobku zkrácené, zatajené nebo ohrožené daně.

(2) Podle odstavce 1 bude potrestán, kdo použije předmětů, pro něž bylo dosaženo na podkladě správných údajů daňové nebo jiné výhody, později k jinému než ohlášenému účelu nebo se o to pokusí, aniž splnil povinnost podle § 14, odst. 4.

(3) Spáchal-li obviněný čin trestný podle odstavce 1 nebo 2 za přitěžujících okolností, a to:

- a) použil-li podvržených, padělaných nebo porušených listin, předstíraných jmen nebo zápisů v účetních knihách anebo jiných prostředků zvláště způsobilých k oklamání, nebo
- b) snažil-li se uniknout svému zadržení nebo zadržení předmětu trestného činu, používá-li tom dopravních prostředků, nebo snažil-li se tímto způsobem po zadržení osvobodit sebe nebo předmět trestného činu, nebo

c) dopouští-li se trestných činů uvedených v odstavcích 1 a 2 opětovaně nebo ze zvyku, nebo

d) spáchal-li trestný čin nejméně se dvěma osobami, nebo

e) byl-li již pro spáchání některého z trestných činů, uvedených v odstavcích 1 a 2 pravoplatně odsouzen a dopustil-li se opět takového trestného činu do pěti let po pravoplatném odsouzení, nebo

f) převyšuje-li zkrácená, zatajená nebo ohrožená daň 50.000 Kčs,

může být uložen vedle pokuty trest vězení od jednoho dne do jednoho roku.

(4) Převyšuje-li zkrácená, zatajená nebo ohrožená daň částku 250.000 Kčs, může být vedle pokuty uložen trest tuhého vězení od tří měsíců do dvou let; převyšuje-li tato daň 1.000.000 Kčs, může být uložen vedle pokuty trest tuhého vězení od šesti měsíců do tří let.

(5) Nelze-li zkrácenou, zatajenou nebo ohroženou daň zjistit ani přibližně odhadnout, uloží se pokuta do 10.000.000 Kčs.

(6) Kdo poruší ustanovení tohoto zákona nebo předpisy podle něho vydané jinak než jest uvedeno v odstavcích 1 nebo 2, bude potrestán za prostý daňový přestupek pokutou od 100 Kčs do 1.000.000 Kčs.

(7) Pro případ nedobytnosti pokuty se uloží náhradní trest vězení od jednoho dne do dvou let. Náhradní trest vězení se stanoví ve výměře jeden den za 500 Kčs až 1.000 Kčs podle míry zavinění.

(8) Stejně jako pachatel bude potrestán, kdo návodem, povzbuzováním, nabízením, radou, utvrzováním, slibem nebo poskytnutím pomoci, zejména též nesprávným vedením účetních knih a zápisů, nesprávným dokládáním účetních zápisů a jiných předepsaných záznamů nebo jinak vědomě působí ke spáchání nebo při spáchání trestného činu jinou osobou. Totéž platí u toho, kdo po spáchání trestného činu jinou osobou vědomě působí k tomu, aby účelu trestného činu bylo dosaženo nebo aby opatřil sobě nebo někomu jinému z něho prospěch.

(9) Ve všech těchto případech může být uznáno na propadnutí zboží, i když nepatří potrestanému, a uložení trestu může být uveřejněno na útraty potrestaného tiskem nebo rozhlasem. Na propadnutí nelze uznati, patřil-li zboží nebo věcné právo k němu osobě, která o trestném činu ani nevěděla ani mu nenadržovala ani neměla z něho prospěch.

(10) U osoby, která byla opětovně potrestána pro trestné činy uvedené v odstavcích 1 nebo 2, může být vysloveno odnětí výrobního nebo živnostenského oprávnění.

(11) Úřady a podniky jsou povinny na žádost finančního úřadu (§ 18) vyloučit své zaměstnance z té části služby nebo provozu, které se týká provádění daňového řízení, jestliže se dopustili trestných činů uvedených v odstavcích 1 nebo 2.

(12) Fysické a právnické osoby ručí za pokuty a útraty trestního řízení, které byly uloženy jejich zákonným nebo zmocněným zástupcům pro těžký daňový přestupek podle tohoto zákona, spáchaný při vykonávání tohoto zastupitelského poměru. Z ručení jsou však vyňaty nesvéprávné fyzické osoby, pokud jde o trestné činy jejich zákonných nebo úředně zřízených zástupců a svéprávné fyzické a právnické osoby, jež prokáží, že jejich zmocněnec jednal bez jejich vědomí. Výkon náhradního trestu na svobodě vylučuje uplatňovatí ručení.

§ 29.

(1) Úřad může upustit od trestního řízení, splní-li obviněný podmínky úřadem mu stanovené. Upuštění může být též vázáno na podmínku, že se na útraty osoby, které se upuštění povoluje, uveřejní její jméno a výsledek řízení proti ní vedeného a že zboží propadne.

(2) Trestnost daňových přestupků se promlčuje v pěti letech po uplynutí kalendářního roku, v němž byl přestupek spáchan.

§ 30.

(1) O stíhání a trestání činů trestných podle tohoto zákona platí jinak předpisy trestního práva důchodkového. Předpisy trestního práva důchodkového o nejvyšší výměře peněžitých pokut platí jen tehdy, když na místo částky převyšující tuto nejvyšší výměru se uloží trest na svobodě. Při rozhodování o trestných činech daňových se hodnotí provedené důkazy podle volného uvážení.

(2) Pro zjištění skutkové podstaty trestných činů a pro opatření směřující k zabránění takovým činům platí obdobně ustanovení §§ 13 až 20 celního zákona s omezením, že oprávnění § 15 celního zákona lze použítí jen při podezření z těžkých daňových přestupků.

(3) O trestných činech spáchaných při dovozu platí ustanovení o cle.

(4) Trestné činy daňové nebo daňové přestupky (těžké, prosté) jsou důchodkovými přestupky (těžkými, prostými).

§ 31.

(1) Zboží, podléhající dani, uložené jinde než na místech oznámených podle § 15, může úřad prohlásit za propadlé bez ohledu na to, komu patří a zda se zavede proti určité osobě daňové trestní řízení, pokud nebude prokázáno, že bylo zdaněno. Propadnutím přechází vlastnické právo k němu na stát a zanikají práva třetích osob. Ustanovení o ručení zůstává nedotčeno. Na propadnutí nelze uznat v případech uvedených v § 28, odst. 9, druhé větě.

(2) Finanční orgány jsou oprávněny postarat se na útraty poplatníka, po případě osoby, u které bylo zboží nalezeno, o bezpečné jeho uschování do rozhodnutí úřadu. Je-li nebezpečí v prodlení, zařídí prodej samy.

§ 32.

Povinnost k mlčenlivosti.

Osoby zúčastněné na úředním řízení ve věcech této daně jsou povinny zachovávatí o zjištěných okolnostech úřední tajemství a dbátí ustanovení zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb., o obraně státu, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

§ 33.

Nejvyšší vedení a dozor.

Nejvyšší vedení a dozor ve věcech této daně přísluší ministerstvu financí.

§ 34.

Podpůrná platnost jiných předpisů.

V případech tímto zákonem neupravených platí pro řízení obdobně, pokud nařízení nebo sazebník nestanoví jinak:

1. jde-li o daň vybíranou při celním projednání, předpisy o cle;
2. ve všech ostatních případech předpisy o přímých daních.

§ 35.

Poplatkové osvobození.

Všechna podání a osvědčení ve věcech všeobecné daně jsou osvobozena od poplatků.

§ 36.

Státní příjem.

(1) Všeobecná daň, její příslušenství, pokuty uložené podle tohoto zákona a výtěžky za zboží propadlé podle tohoto zákona plynou do státní pokladny.

(2) Všeobecná daň nemůže být podkladem veřejné přirážky nebo dávky.

§ 37.

Zmocnění.

(1) Ministr financí se zmocňuje, aby podle potřeb jednotného hospodářského plánu

- a) nařízením vydal, měnil a doplňoval sazebník obsahující zejména zboží a výkony podléhající dani (§ 1) a sazby daně (§ 7),
- b) za tím účelem propočítal dosavadní zatížení daní z obratu, nepřímými daněmi, přepychovou daní, cenovými vyrovnávacími částkami, dopravními daněmi, dávkou z jízdného za osobní dopravu na dráhách, poplatkem z účtů a výpisů z obchodních a živnostenských knih obchodníků a živnostníků a kolkem z hracích karet a uvedl je v sazebníku jakožto sazbu daně nebo je nahradil jinou sazbou,
- c) nařízením vydával předpisy k provedení zákona,
- d) vyhláškami ministerstva financí v úředním listě vydával, měnil a doplňoval závazné vysvětlivky k sazebníku,
- e) upravil paušálem nebo jinak zdanění v případech, kde by postup podle ustanovení tohoto zákona byl spojen se zvláštními obtížemi nebo kde toho vyžaduje hospodárnější způsob provádění tohoto zákona,
- f) učinil opatření k zamezení nesrovnalostí a tvrdostí, které by mohly vzniknouti prováděním tohoto zákona.

(2) Ministr financí podá Národnímu shromáždění vždy při předložení státního závěrečného účtu za příslušný rok zprávu o tom, jaká opatření učinil podle ustanovení odstavce 1. písm. a) až c).

Přechodná a závěrečná ustanovení.

§ 38.

Ministr financí se zmocňuje, aby

- a) upravil nařízením dodatečné zdanění zásob zboží podléhajícího dani, které je v den počátku účinnosti tohoto zákona v podnicích nebo mimo ně,
- b) učinil opatření, která umožní nerušený přechod od dosavadních právních předpisů platných pro zanikající daně a dávky, a vyřízení případů, které by se měly projednat podle těchto předpisů,
- c) prominul zcela nebo zčásti nedoplatky na dani z uhlí za dobu od 1. ledna 1947, nedoplatky na dani z umělých jedlých tuků za dobu od 1. března 1946 a nedoplatky na dani z vína, moštu a ovocných šťáv za dobu od 28. června 1948, avšak jen u přírodních ovocných šťáv a syropů, které nemají ve stavu přímo požitelném větší obsah alkoholu než 0.75 objemových procent.

§ 39.

(1) Pokud se nestanoví dále jinak, zrušuje se platnost všech předpisů odporujících tomuto zákonu, zejména předpisů dále uvedených, ve znění předpisů je měnicích a doplňujících:

1. zákon ze dne 19. února 1946, č. 30 Sb., o nové úpravě československého práva v oboru nepřímých daní a státních finančních monopolů, a všechny předpisy o jednotlivých daních nově upravovaných zákonem č. 30/1946 Sb., s výjimkou ustanovení o státních finančních monopolech (§§ 92 až 104) a ustanovení § 106;
2. zákon ze dne 21. února 1946, č. 31 Sb., o dani z obratu s výjimkou ustanovení o poplatku z prodlení, která zůstávají v platnosti pro obor zákonů ze dne 21. března 1948, č. 49 Sb., o zemědělské dani, a ze dne 20. března 1948, č. 50 Sb., o živnostenské dani, v rozsahu stanoveném v těchto zákonech;
3. zákon ze dne 1. dubna 1947, č. 51 Sb., kterým se zabezpečuje snížení cen některého zboží lidové potřeby a ustálení cen jiných důležitých statků, s výjimkou ustanovení o všeobecném cenovém vyrovnávacím fondu;

4. zákon ze dne 31. října 1947, č. 200 Sb., o dani z předmětů zbytné potřeby (přepychová daň);
5. zákon ze dne 30. června 1921, č. 242 Sb., o dopravních daních, jakož i předpisy o dávce z jízdného za osobní dopravu na drahách zavedené § 10 zákona ze dne 22. prosince 1924, č. 287 Sb., kterým se částečně mění některé předpisy o odpočivných a zaopatřovacích požitcích civilních státních a některých jiných veřejných zaměstnanců a pozůstalých po těchto zaměstnancích;
6. všechny předpisy o poplatcích z účtů a výpisů z obchodních a živnostenských knih obchodníků a živnostníků;
7. všechny předpisy o kolku z hracích karet.

(2) Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se zruší všechna osvobození a jiné úlevy na daních, dávkách a poplatcích zrušovaných podle ustanovení odstavce 1.

(3) U zboží a výkonů podléhajících před účinností tohoto zákona nepřímé dani nebo dani dopravní postupuje se ve věcech neupravených tímto zákonem nebo předpisem vydaným podle něho až na další podle ustanovení platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud nestanoví ministr financí jinak. Toto ustanovení se nevztahuje na daňová osvobození nebo jiné úlevy.

(4) Podle předpisů zrušovaných v odstavci 1 se však postupuje v případech, kde daňová nebo poplatková povinnost vznikla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; totéž platí pro vývoz provedený před tímto dnem a pro stíhání a trestání trestných činů a přestupků spáchaných před tímto dnem.

§ 40.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem, který určí ministr financí nařízením; provede jej ministr financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Dr. Dolanský v. r.

284.

**Nařízení ministra financí
ze dne 22. prosince 1948,
jímž se stanoví počátek účinnosti zákona
o všeobecné dani.**

Ministr financí nařizuje podle § 40 zákona ze dne 21. prosince 1948, č. 283 Sb., o všeobecné dani:

§ 1.

Zákon č. 283/1948 Sb. nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1949 s výjimkou ustanovení §§ 28 až 30 a §§ 37 a 38, která nabývají účinnosti již dnem 24. prosince 1948.

§ 2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Zápotocký v. r.
Dr. Dolanský v. r.